

(המשך מעמוד 7)

שני אנשים ושכו את אמה

השבוע ירד יורה משכים על פני תל-אביב. ברחוב התכומני פנת שבזי ניתק חוט חשמל בעל מתח גבוה מגג ביתה של רחל מזרחי בת ה-58. אותה שעה יצאה רחל את פתח ביתה, כמנהגה, אחר הגשם הראשון, ושמרה מלוא הריאות איר רענן. שניות מעטות לאחר מכן, פילחו יללות וזעזע את הרחוב הדרום-שפלת הבוקר שלה, רחבת השוליים.

רחל מזרחי ברחוב: יללות זועזע

נתפסה בחוט החשמל שהשתרך לאורך המדרגה, כשקצהו השני מחובר לעמוד החשמל. רחל הושיטה ידה, משכה שמלתה הפריד בינה לבין החוט, נזרקה בכוח דחף עצום למרחק של שלושה מטר מפתח ביתה לכיוון פינת רחוב שבזי. כעשרה איש נזעקו למקום, לרבות ארבעת ילדיה, שתי נכדותיה, שזינקו ממיטותיהם ראו איך "שני אנשים מושכים את אמה עם קרשים".

אותה שעה הרגישה רחל מזרחי את דמה מתרוקן בעורקיה, גופה אופך גבישי, מפוחם: "חשבת על הסובבים אותי, צעקתי: סורו ממני אל תקרבו אלי" בני ביתה הצליחו להשתלט על המתח, והפרידו בינו ובין אדם באמצעות רגלי כסא שהוציאו מן החדר. עבור אמבולנס של מגן דוד אדום נמצא בדרגה כו למקום, היתה רחל מזרחי שרוכה לארכה על המורכה, כמעט ללא רוח חיים. דמה החל חוזר אליה לאטו, שערתיה הסומרות שככו, היא קמה על רגליה, וכנסה לאמבט לנס.

לאחר טיפול קצר בתחנת מגן דוד אדום, בעיקר בידה הימנית שנפגעה פגיעה ישירה, הרגשתי כל כך חזקה עד שהלכתי הביתה רגלית. משהגיעה לרגלי מיטתה צנחה עליה אין אונים. מאז הולכים כוחותיה ואפסים בששתיהן יציבה. אמר הרופא: "אם תקבל תזונה מרוכזת וזריקות מיוחדות תוכל להתאושש" אמרה רחל: "תזונה מרוכזת אין, גם הזריקות המיוחדות אפסו."

הגרלות

"בלוף אחד גדול"

גבוה וממושקף, ישב דוד רוזנבך בן ה-24, אותו בוקר, ה-13 בספטמבר ליד שולחן עבו דתו בבית-חרושת למוצרי מתכת שברחוב התבור, תל-אביב, לקח לידו כמנהגו את עתון הארץ ולמראה מודעת שהם (שרותי הים) שנוצקרה לפניו זינק מיד ממקומו, איך לכיוון משרד הדואר הקרוב.

המודעה הזמינה את כל המעוניינים להשתתף בהגרלה בה יזכו 186 איש בטיול קצר לפריז, על שתיים מאניות החברה, במסגרת של חילופי תיירים עם צרפת.

משך 24 שנותיו לא חלם דוד שיעלה בידו אי פעם להפליג אל מעבר לים. מאז נפטרה אמו, בשנת 1940, והשאירה אחריה אותה, את אחיו יעקב הדול ממנו, ואת חמשת אחיותיו, היו רעיונות שונים מנקרים במוחו. סיים את בית-הספר המקצועי מונטיפיורי, ייסד יחד עם אחיו את בית-החרושת נצחון למוצרי מתכת, הצטרף להגנה ("ח"ש ת"א), שרת בגבעתי.

2600 מעוניינים הריצו מכתבים למשרדי שהם בפסג בשרחוב פינסקר, תל-אביב. ב-2 באוקטובר, תאריך ההגרלה, מצא דוד עצמו,

בשעות הבוקר המוקדמות, באחד מאולמות הפסג, בין 400 אמיצי הלב שכבשו חלחלים והופיעו לשמיעת גורדינים, כשהוא רועד מהתרגשות. לאחר שנמשו 23 פתקים מתוך ארגו ההגרלה, הוקראו מספרי תעודות-הזהות ושמות הזוכים, לא הכיר איש מן הנוכחים את שמו, הכל נעשו ספקנים. "כל הענין הוא בלוף אחד גדול", אמר דוד לשכנתו שהגיעה ראשה. אז נמשך הפתק ה-24, הוקרא השם דוד רוזנבך.

שבועיים לאחר הזכייה כבר הוכנו גיירותיו של דוד, הוא אף שלים עשר לירות דמי-קדימה על חשבון הסכום הכולל של 185 לירות דמי נסיעה ובילוי שבוע בפריז. עתה התאספה משפחת רוזנבך לעתים תכופות יותר אל הדירה שברחוב בלפור 31, תל-אביב, כדי לתכנן לרד שבוע פריסאי אחיו יעקב, שהוא טנור מקצועי לא פחות ממכונאי טוב (תלמיד של הזמר יצחק מן). דודיו, סגל-רוזנבך ויעקב שושני זמרים עממיים מקצועיים, הרבו לדבר על האופרה בפריז. גם דוד נטה לרעיון ביקור באופרה הפריסאית מאחר שמאו עזב את מקהלת בית-הכנסת הגדול, לאחר שנתחלף קולו, פיתח לעצמו בריטון שאין להתביש בו. אך לבסוף החל חושב על בילוי פריסאי בסגנון שונה. לשם כך התקשר עם קרובו העשירי בפריז, הבטיח לעצמו תמיכה מכת קבלת על הדעה, ערך רשימת קברטים, סוגי שמפניה צרפתיים, העמיק חקר לאופין של נשות פריז.

פשעים

מלבד זכויות אופניים

חמש דקות לפני חצות קלטו מכוניות השיטור באיזור יפו-תל-אביב קריאה ב"אלחוט: "הודעה לכל המכוניות; מכונית ת-5750 מסוג פלימוט השייכת לאביגדור רוטר נגנבה. יש להודיע על הימצאה". כעבור חצי שעה הודיעה אחת המכוניות המכונית הנגובה נמצאה עוברה ליד בית החולים דגאני ביפו. לא חסר בה כלום מלבד מכשיר הרדיו שהוצא ממקומו. כמה מכוניות משרה שמעו את ההודעה עברו במקום לראות בעצמם את המכונית הנגובה. במקום התקלחו כמה שוטרים ובעל המכונית, בעל בית-ספר לנהגות,

שהו. אולם מתוך סקרנות ניגש שוטר לאופניים וכשראה כי הקלקול לא היה יותר מאשר נפילת שרשרת החל חושד כי משהו אינו כשורה. הוא ביקש מהבחור להכנס עמו למכונית השיטור ולהראות לו את הבית של חברתו.

הבחורה שנבחלה למראה השוטרים (השעה היתה שלוש אחר חצות) הודיעה כי אמנם היא מכירה את אלי, אולם זה יומיים שהיא לא ראתה אותו. אדרבה, את הערב בילתה בבית ארוסה, שם אכלה ארוחת ערב עם הוריו. היא חזרה הביתה בשעה 11 והלכה לישון, משום כך לא ייתכן כי אלי ליווה אותה חזרה.

לא התכוון לנגוב. סמכת יותר מדי על הכרתך את המשטרה, אמר השוטר ל"בחור שהמתין במכונית. חשבת שאפשר לרמות אותנו בקלות אבל למזלך הרע גתקלת הפעם באנשים שונים. נפלת בפח ולא תצא ממנו עד שתספר את כל האמת. מלים משכנעות אלה השפיעו והבחור גילה כי אמנם לא יצא אותו ערב עם הבחורה. לא זו בלבד אלא שהוא האדם אשר גנב את המכשיר יגת והוציא ממנה את מכשיר הרדיו.

הוא סיפר כי עבד פעם אצל רוטר כמורה לנהגות והלה התנהג עמו בצורה לא יפה. לכן החליט לסרו אותו. הוא לא התכוון, חס והלילה, לנגוב משהו. הוא עשה את אשר עשה רק על מנת להרגיז את מעבידו לשעבר. "איה, אם כך, המכשיר?" שאל השוטר.

הבחור היסס. הוא מסר אותו לחבר שלו ולא רצה להכניסו לבוקר. החבר לא היה מעורב בדבר, לא ידע את מקור הרדיו. לכן כאשר הבטיחו לו השוטרים כי אם חף חב"רו מפשע וקיבל את הרדיו בלי לדעת כי זוהי סתורה נגובה, לא יאונה לו דבר, גילה את מקום הימצא הרדיו. השוטרים הודיעו למטה כי תסמו את הגנב ונמצאים בדרכם לרחוב הנביאים לאסוף את הסתורה הנגובה. בהגיעם למקום ביקש הבחור שיוסרו ה"כבלים מידיו לבל יעורר הדבר את חשד חברו. השוטר הסכים אך התרה בו לבל ינסה לברוח. הם צלצלו בדלת אחת הדירות וכאשר הופיע בחור צעיר צעק לו העצור: "תן לו את הרדיו! תן לו את הרדיו!" אולם השוטר חשב אחרת. הוא הורה לש"ניהם לעמוד מן הצד וניגש לחיפוש כללי

מועמד לטיול דוד רוזנבך בתוכנית: שמפניה צרפתי

של החדר. תוך שניות-ספורות מצא את הרדיו ויחד עמו כחצי תריסר מקלטים אחרים של מכוניות נגובות אשר מספריהן חרוטים על המכשירים. מלבד זאת מצא עוד מכשירי רים שונים, שעונים ומסכת גאז. אולם התגלית המעניינת ביותר נעשתה כאשר הגיעו למקום שוטרים נוספים ועמם האופניים שנעזבו עלידי הבחור ליד בית החולים ביפו. גם הם השתייכו פעם למישהו אחר ונלקחו ממנו שלא ברשותו.

הארץ

טיפול אמהי

חמרים ראשונים מכספי הנקה — בעוד כ"ב שבועות (מערב).

חיים לוי, פתח-תקווה

משפחה בוטאנית של וינטרס וגיוהן גרפילד בהם רצו כל הדרך — יש לה רקובים ליד תל-אביב (לאשה).

אליהו אריאלי, באר-שבע

בעל הפרס זועזע

הקומפוזיטור יואל אנגל נמנה על סוג ה"אישים שהציונות נתתה להם חסד היותם יהודים וציונים גדולים, חלוצי רעיונות קוני סטרוקטיביים. עוד ברוסיה היה חלוץ ה"רעיון של המוסיקה היהודית, משעלה לארץ, ברבע הראשון של המאה, השקיע את מרצו במיתוחה של תרבות יהודית, מוסיקה, תיאטרון ואמנות בכלל. הוא זכה לשם בינלאומי באמצעות מוסיקת החתונה שחיבר להדבוקק בהימחה.

כשנפטר בגיל 59 ב-1927 טרם הספיק ל"לכות את גחלת האסכולה שלו. עיריית תל-אביב זכרה אותו שעה שבאה לקרוא שמות לרחובותיה, שמו מתנוסס היום על בתי רחוב תל-אביב זעיר, המצטיין בקיוון ובשקט, בין שדרות רוטשילד ויהודה הלוי.

באחת מישיבותיה בדצמבר 1944 החליטה מועצת העיר לקבוע פרס עירוני שנתי ליצירה מוסיקאית מקומית, שייקרא ע"ש אנגל.

השנה עמדו אלף לירות לרשותה של עיריית תל-אביב שהגדילה את סכום הפרס משלוש מאות לירות בשנים קודמות לחמש מאות לירות השנה, צירפה את סכום הפרס שלא חולק בשנה שעברה, הוסיפה מאתיים לירות מעזבונו של יוסף אלחומי המנוח — החליטה לחלקו בין חמשה קומפוזיטורים ושתי הוצאות תחיים.

בין הקהל הרב שנאסף במוזיאון תל-אביב לחלוקת הפרס בלש שר החוץ, משה שרת, שהופיע הפעם לתבוע את חלקו בכבוד אחיו, יהודה שרת חבר יגור, שזכה בשביעית ה"פרס עבור חיבורו הגדה של פסח נוסח יגור. הראשון ברשימת הזוכים: עדן פרטוש עבור יצירתו שיר תהילה ליוולה ותזמורת, שזכתה לתהילה לא קטנה מזו של מחברה כסוליסטן בוילה, גוגנה בישראל בניצוח פאל פרה. המנצח הצרפתי של התזמורת, בארצות-הברית בניצוחם של קוסוביץקי וברני שטיין, בלונדון עם המחבר כסוליסט. פרטוש, שופיע, בתחילת העונה, את אופטימימות של חובבי המוסיקה לגבי רמתה של התזמורת הפילהרמונית, על ידי התפטרותו משורת מנגינה, היה פחות נרגש מארבעת חבריו שזו היתה להם הפעם הראשונה כגיבורי פרס אנגל: ב-1948 זכה בפרס בעד היזכור ל"וילה ותזמורת.

רק 67 ידעו לנגן

תזמורת חובבים למחצה, סימפוניית הדוג"י רים, ניגנה בארצות הברית משך 13 השנים האחרונות עד שלפתע החל האיגוד המקצועי של המוסיקאים להתנגד להופעתה. אך לבסוף הרשה האיגוד לתזמורת להמשיך בהופעותיה ולחגיגת נצחונם הזימנו הדוג"רים את כל החובבים לבוא עם כליהם להופעה אחת גדולה.

מאז 1872, כאשר יוהן שטראוס הצעיר ניצח על תזמורת של 1087 כלים לא נראתה תזמורת רבת-כלים כזאת בארצות-הברית. רק שהתזמורת החובבת, שחנתה בברוקלין שבניו יורק, מנתה יותר: 2419 כלים.

בדי מזרקות

התזמורת הגיעה למקום בשעה אחת אחר הצהריים, אלפי הצופים בשעה חמש, גילי החובבים לא הגובלו: הצעיר היה בן שבע, כחול-סרבל, גשא הצוצר רה והזקן היה עורך-דין בן 63 שהביא מפוחית-יד. למרות שהכניסה הותרה לכל אדם שהביא עמו כלי מוסיקאי מקובל (להוציא מסרקות מעוטפים גייר משי) הצטיינו כל 2419 הנוכחים בקולניות יתירה, אולם לדעת מבקרי המוסיקה בארצות-הברית ידעו רק 67 מהם כיצד מנגנים.

גם שיווי המשקל התזמורתי לא היה יציב ביותר כי לפחות אלפיים חובבים נגנו בכלי-רוח המיתרים נסרו בכל זאת וגם נבלים מספר השמיעו את קולם. הכלי הנדיר ביותר היתה מערכת פעמונים שהובאה על ידי קבוצת צופים. היחיד המתופפים לבשה כובע עים ירקרקים והרכיבה שפמים מלאכותיים. אך הופעת הקלרינטסית לבנת-האפודה שיעינה מדי פעם בכרך כרסתני של הפילוסוף הגרמני שופנהאור היתה ללא ספק המצויינת ביותר. אולם שווי המשקל הושב על כנו כאשר 2419 המנגנים חדלו לנגן 2419 וריאציות של 2419 נושאים והשמיעו במשותף את ההימנון הלאומי, כאות סיום הכינוס.

• יתר חלקי הפרס חולקו בין קראל טלומן, מנהל המדור המוסיקאי של קול ישראל; מתתיהו שלט (ויינר), חבר בית-אלפא. יהודים סטוביבסקי לציון דרך ביום הולדתו הששים, כחלוץ המוסיקה היהודית; ההוצאה לדברי מוסיקה של המרכז לתרבות על ידי הסתדרות העובדים וההוצאה לדברי מוסיקה, המוסיקה הישראלית.